

tarpeita. Tämän ihmeellisen köyhälistövallan saavutukset teatterin alalla ovat vieläkin ihmeellisemmät, joka sellaisenaan osoittaa mihin kykenee teatteri köyhälistön omista käsissä ja mikä suuremmin vaikutus sillä on itse vallankumouksellisessa, luovassa työssä. Tuntuu siltä kuin tälle kansanopetushaaralle olisi annettu yhtä tärkeä merkitys kuin rintamataisteluille rajalla, päälle hyökkäviä "sivistysvaltain" rosvolaumoja vastaan. Samalla se osoittaa väijäämätöntä pyrkimystä uuden, puhtaamman kulttuurin perään ja torjuu sivistyksellään kerskailevan maailman parjaukset, henkisestä alamittaisuudesta, ollen valona koko maailman proletariatile.

Kun näin häikäiseviä esimerkkejä on jo olemassa uuden draaman syntymiselle ja yhä raskaimpia rikoksia havaitaan porvarillisen teatterin kaikissa edesottamisissa, joilla se aina tarkoittaa köyhälistön kurissa pitämistä, niin ei ole

suinkaan liian aikaista puhua työvään omasta näytelmästä. Se on pikemminkin myöhäistä. Viivyttelyminen tässä asiassa merkitsee tuhlattua aikaa.

Vallankumouksellista ylimenökautta vain lyhennetään silläkin, että ryhdytään ajoissa valmistuksiin, unohtamatta milloinkaan varsinaista päämäärää. Tämän tehtävän suoritus kuuluu köyhälistölle itselleen eikä kenellekään muulle.

Vaatimuksessaan: teatteri lähemmäs kansaa, on köyhälistö järkkymätön. Se vaatii ehdottoman kontrollin tälläkin alalla omiin käsiinsä, välttämättömänä ja välittömänä osana koko saallista, heti kun vallansiirto proletariatin käsiin alkaa.

Silloin kun näyttämötaiteellamme on noin loistava tulevaisuus, on siis vihdoin aika ryhtyä luomaan köyhälistön omaa draamaa, — toistaiseksi taistelun merkeissä, sillä **vallankumous on taistelua**.

KATSAUKSIA

Koltchakin oljenkorsi

True translation filed with the postmaster at Fitchburg, Mass., on Oct. 4 as required by the act of Oct. 3, 1917.

"Koko Venäjän hallituksen" itsevalttias päämies Koltshak on henkitoireissaan. Hänen niin mahtipontisesti alkamansa sotaretki Moskovaa vastaan, pannakseen siellä päähänsä keisarikuunun, on päättynyt pannukakkuun. Trotskyn ennustus on toteutunut, kun hän useita kuukausia sitte sanoi Koltshakin saavan hakea kruunuaan Siperian lumisilta tundrailta.

Venäjän uljas punanen armeija on työntänyt tämän "Koko Venäjän hallituksen" joukkoineen syvälle Siperian eräseutuihin. Ei auttanut Koltshakia hänen harjoittamansa kauheat raakuudet, ei liittolaisten aseet.

Sanotaan hukkuvan tarttuvan vaika oljenkorteen. Niin tekee nyt myös

Koltshak. Luulotellulla mahtavuusasteellaan hän kohteli mitä ylimielisemmin Siperian "kansaa". Sotilasdiktatuurin käsissä oli kaikki valta. Röyhkeästi hän vastasi kysymyksiin, miten hän tulee järjestämään Venäjän uuden "kansanvallan". Vasta sitte kun hän on päässyt Moskovaan ja "järjestys" palautettu maahan, vasta sitte voidaan kutsua koolle "perustuslaki-kokous", sanoi hän. Ja koko "kansanvaltainen" peili oli niin järjestetty, että "kansanvalta" olisi saanut vain siunata hänen tekonsa ja "laillisesti" asettaa kruunun hänen päähänsä.

Nyt henkitoireissaan alkaa hänkin turvuantua "kansanvaltaan". Hän on näet kutsunut koolle Siperian Semstovojen — kunnallishallintojen — edustajien kongressin, jotta "tänä raskaana, ratkaisevana hetkenä" koko

"kansaa" olisi yhteisponnistuksien osallisena "isänmaan" "järjestämisessä" ja "pelastamisessa". Taantumuksellisten semstvojen edustajien kongressi siis kutsutaan koolle. Ottamaan vallan käsiinsäkö? Ei toki, vaan harjoittamaan "oikeuttaan" saada tehdä välikysymyksiä ministereille. Vain pelkien kysymysten tekemiseen rajoittuu Koltshakin "kansanvalta".

Ei auta kuitenkaan enää mitkään "kansanvalta" temppullutkaan Koltshakia. Mennyttä on mies — "kansanvaltaisten" länsimaiden kirkas toivo, Venäjän "pelastaja".

Porvarilehdistökin jo tunnustaa Koltshakin menneeksi mieheksi. Nyt ne etsivät uutta "vapahtajaa". Se on löydettykin. Suurella "asiantunte-

muksella" nyt kirjoitetaan, että Koltshak ei koskaan ole ollutkaan mistään tärkeästä merkityksestä, vaan että kaiken aikaa on päätekijänä ollut vastavallankumouksellinen kasakkakeraali Denikin. Denikin on näet onnistunut saamaan joitakin paikallisia pikkuvolittoja, kun punasen armeijan voimat ovat olleet keskitettynä muualle. Ja niin siirtyy maailman "kansanvallan" toivo nyt Denikineen. Turhaa toivoa. Venäjän vastavallankumouksellisten toiminta on tuomittu epäonnistumaan. Kotyan perästä saa maailman kapitalismi taas hakea uutta "toivoa", kun Denikinen "tähti" katoaa uljaan punasen armeijan eteenpäinvyörymiseen.

Sosialistipuolueen konventsioni ja puoluehajaannus

Amerikan sosialistipuolueen konventioni, joka pidettiin elokuun lopulla Chicagossa, ei kyennyt ehkäisemään puolueen hajaantumista. Puolue hajaantui kolmeen ryhmään — sosialistipuolueeseen, kommunistiseen työväenpuolueeseen ja kommunistisen puolueeseen.

Puolueen keskuudessa oli jo pitemmän aikaa havaittavissa selvä erimielisyyksiä. Ankaraa kiistaa käytiin "oikeistolaisien" ja "vasemmistolaisien" välillä. Kummankin näistä ryhmistä taasen jakaantuivat moniin erilaisiin suuntaviivoihin. "Oikeistolaisissa" ilmeni selväpiirteistä opportunnismia, revisionismia, jos myös selväpiirteistä marxilaisuuttakin. "Vasemmistolaisuudessa" ilmaantui epäpossibilismia, aineksia, jotka pyrkivät kalkan toiminnan keskittämään "euroopalaiseen" malliin ottamatta huomioon niitä historiallisia oloja, joissa täällä elämme, mutta sen ohella ilmeni rehellisesti marxilaista ainesta, joka piti silmämääräänä teräksittytään puoluetta selvällä marxilaisella pohjalla toimivaksi, ja osa taas oli "vasemmistolaisuuteen" kallistuvaa etupäässä sen johdosta, että erinäiset "oikeistolaisien" toimenpiteet katsottiin sopimattomiksi puolueen nykyisessä valheessa.

On selvää, että kun puolueen keskuudessa vallitsi mitä moninaisimpia virtauksia, se oli omiaan sekoittamaan jäsenistön käsityksiä siinä määrin, että käsitteitten sekaotus vieläkin jatkuu.

Sosialistipuolueen konventionin aikana tapahtunut tilapäinen ratkaisu — sanomme tilapäinen, sillä varmastikin suurella osalla eri leireihin hajaantuneista joukoista ei ole niin paljoa jyrkkää erimielisyyttä etteikö jonkun ajan perästä määrätyillä perusteilla yhtyminen tapahdu kun huomatain Amerikan työväenliikkeen nykyisen heikkouden ja alkuasteisuuden vaativan kaikkien luokkatietoisten työläisten yhteistoimintaa — toi mukanaan mainitsemamme kolme eri puoluetta. Kun arvostelevasti käsittelee konventionin menoa, niin paljokin on syytä sanoa, että toisenlainen menettelytapa olisi johtanut työväenliikkeelle edullisempia tuloksiin. Toiselta puolen joutuu myös puolueesta cronneitten ainesten edustajien menettely annakan arvostelun alaiseksi. Konventionin puolelta alkupuolella osotettu epäystävällisyys johti toiselta puolen harkitsemattomaan itsekkyyteen.

Puolueen kriisikausi ei selviintynyt konventionin johdosta siinä määrin kuin oli odotettu. Sekaannus ja epäroiminen edelleenkin jatkuu. Eikä tällaista tilannetta vältetä sillä, että jollekin näistä ryhmistä annettaisiin ehdoton siunaus kaikista toimista. Sellainen vain johtaisi epäterveelliseen keinotekoisuuteen, mikä jonkun ajan perästä uudelleen puhkeaisi ja entistä tuhoisampana. Työväenliikkeessä tulee aina aina vallita itsearvostelu, sillä vain sen kautta kyetään poistamaan vikoja ja luomaan reipasta eteenpäin

menevää liikettä. Ja nykyistä tilannetta silmälläpitäen, parhaimpia tuloksia luokkatieloisten työläisjoukkojen yhteenkokoamiseksi tuottanee vain se, että kunkin ryhmän jäsenistö toimii itse-arvosteluvasti. Silloinpaan "tasaannutaan."

Puoluehajaannuksia on viimeaikoina tapahtunut monissa eri maissa. Ne ovat useastikin olleet välttämättömiä, ainoina edellytyksinä vallankumouksellisen toiminnan terättämiseksi ja vallankumouksen saattamiseksi työväenluokan voittoon. Kun kuitenkin katsomme Amerikan työväenluokan tilannetta ja havaitsemme vallankumouksen edellytysten puuttuvan, näemme että vallankumous ei "lähesty", niin puoluehajaannuksella ei ole samaa tervettä vaikutusta kuin muissa maissa. Agitatioonijasteella ollen on välttämätöntä panna pääpai-

no joukkojen kokoamiselle — ja siinä on jättäjäismäinen työ edessä tässä maassa — ja siinä senohella itsearvostelun kautta kehittää puoluetta "selvälle kannalle" pikemminkin kuin heikkoja, suhteellisesti vielä mitättömiä voimia hajottamalla.

Parhain opetus nykyisestä puolueen kriisikaudesta on kuitenkin oleva se, että yhä suuremmat joukot jäsenistöstä alkavat tarkemmin ja innokkaimmin seurata kaikkia puolueasioita. Jos tämä kriisikausi on kyennut siitä aikaansaamaan suhteellisestikin tuntuva määrässä, niin paljo on silläkin voitettu.

Koventionin päätökset ovat jäsenistölle tunnetut päivälehtiemme kautta. Emme senvuoksi lähde tässä tarkemmin selostamaan niitä, vaan julkaissimme niistä tärkeimpiä.

Terästyöläisten joukkonousu

Amerikan viimeaikaisten lukuisten lakkojen joukosta kohooa kaikista valtavimpana ja merkityksellisimpänä terästeollisuustyöläisten lakko. Noin neljännes-miljoonaa työläistä on tässä valtavana nousussa osallisena. Toiselta puolen on vastassa mahdava terästrusti, Amerikan koko kapitalistiluokka.

Jo pitkän aikaa on terästyöläisten keskuudessa ollut havaittavissa levottomuutta — kuten kaikkialla muualakin työläisten keskuudessa. Järjestämistyötä on tehty pitkän aikaa terästyöläisten keskuudessa, mutta terästrustin nagaikkakäsi on sitä ehkäissyt. Yhä palsuivat tyytymättömyyden syyt, lopulta kiteytyen vaatimuksiksi. Työläisten puolelta esitettiin seuraavat päävaatimukset:

Oikeus joukkosopimukseen; järjestämistoinnina vuoksi erotettujen työläisten ottaminen takasin työhön; 8-tunnin työpäivä ja 24 tunnin työvuoron poistaminen; elintasoa vastaava palkka; yksi vapaapäivä viikossa; palkan ylentäminen kaikilla työaloilla ja työläisten luokittelu; kaksinkertainen palkka pyhä- ja ylitöistä; järjestelmä jonka mukaan unionmaksut peritään suoraan palkasta; etuoikeus saada työtä kauemman aikaa palveluksessa oleville silloin kun työvoimaa mahdollisesti vähennettäisiin; yhtiöiltä "unoiden" hävittäminen; lääkärintarkastuksen

poistaminen työhönottaessa.

Ei siis mitään vallankumouksellisia vaatimuksia. Oikeastaan hävettävän pieniä vaatimuksia nykyaikana. Sitenkään terästrusti ei suostunut. Ei edes ryhtynyt neuvotteluihinkaan, vaikka niiden kautta sillä varmastikin olisi ollut tilaisuus tinkimiseen. Työläisten mieliala kiifottui. Vanhoilliset unionien johtajat pelästivät ja mielellään olisivat halunneet ehkäistä lakon, sillä he käsittivät sen kehittyvän heidän taantumuksellistelle poliitikalleen — "linnarauhalleen" — vaaralliseksi. Joukkoja ei kuitenkaan voinut enää pysäyttää. Valtava lakko alkoi.

Kapitalistinen sanomalehdistö on raivoissaan. Solvauksia syydetään solvauksien perästä lakkotalaisia ja heidän toimitsijoitaan vastaan. Jopa Gompers'iakin haukutaan, kun hän ei ole lakkoa pysäyttänyt. Gompers istuu kuin kuumilla hiilillä. Hänen "taistelutapojensa" mukaan lakkoa ei olisi saanut julistaa, vaan sittenkin pyrkiä "sovitteluun". Kun lakko kuitenkin puhkesi, ei hän uskalla vastatakaan sanoa, vaikka ilmeisesti hänen mielensä tekisi. Mutta eipä hän ja hänen massiansa ota myöskään osaa lakkoilikkeeseen sellaisella innokkuudella kuin mitä he ovat osottaneet "sovitteluisaan". Näinollen Gompers menettää vaikutustaan kummallakin puolella. Yhä laajemmat työläisjou-

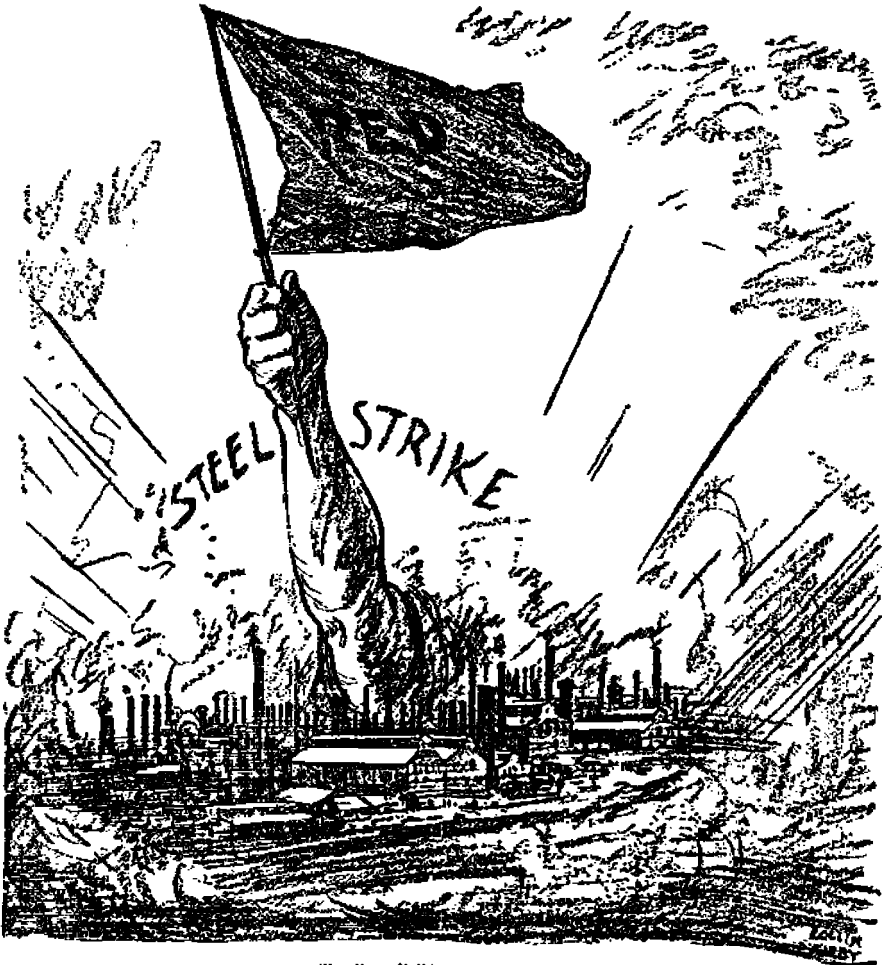
kot käsittävät Gompersin politiikan taantumuksellisuuden.

Terästyöläisten lakon johdossa on enemmän tai vähemmän radikaalisia toimitsijoita. Se merkitsee sitä, että jos lakko voitettaisiin, voitaisi vapaampi tuulahdus myös unionistisessa liikkeessä. Sen käsittävät myös työnantajatkin ja sitä tiukemmin taistelevat lakon murskaamiseksi.

Kehitys kuitenkin tekee tehtäväänsä. Ei auta Gompersin ja hänen kaltaistensa vehkeilyt ehkäisemään kehityksen kulkua. Unionistisessakin liikkeessä tulevat työläiset yhä selvemmin käsittämään entisen sovittelutaktiikan lahonneisuuden. Yhä jyr-

kempää, päättäväisempää toimintaa alkaa ilmaantua.

Kävipä tämän valtavan terästyöläisten lakon kanssa niin tai näin, voitettiinpa tai hävitettiin, niin sittenkään se ei missään tapauksessa koidu työläisten lopulliseksi häviöksi. Niin monta hyvää opetusta luokkatistelun alalla on se antava, että jo yksistään siitä kannalta katsoen se on valtava voitto. Luokkasuhteet käyvät yhä selvemmiksi. Eikä ainoastaan lakossaosallisina olevien joukossa, vaan siinä sivulla suuret joukot muidenkin alojen työläisistä alkavat oppia — ajattelemaan.

Terästyöläisten nousu